

Motion till riksdagen 2007/08:Ju222

av **Lars Elinderson (m)**

Översyn av lagen om rättshjälp

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av lagen om rättshjälp.

Motivering

Lagen om rättshjälp är en social skyddslagstiftning som syftar till att finansiera rättslig hjälp för personer som inte har ekonomiska förutsättningar att få hjälp på annat sätt.

Rätten till rättshjälp förutsätter numera att man inte har en försäkring med rättsskydd som täcker det rättsliga ärendet. Den är också begränsad när det gäller sådant skadestånd som kan betalas ut till exempel en ansvarsförsäkring.

Den som beviljas rättshjälp skall själv bidra till kostnaderna genom att betala en rättshjälpsavgift som bestäms till en procentuell andel av kostnaderna för hjälpen. Den som förlorar ett mål i en domstol får i regel betala sina egna rättshjälpskostnader (dvs. rådgivnings- och rättshjälpsavgift) och motpartens kostnader, även om han/hon har rättshjälp.

Lagen om rättshjälp infördes 1967 och innebar en väsentlig försämring i förhållande till tidigare regler. Framför allt visar erfarenheterna att dagens regler för statlig rättshjälp gjort det väsentligt svårare för personer med små ekonomiska resurser, särskilt när de hamnar i en konflikt med en starkare motpart med mer resurser.

Ett av problemen med lagen är den regel som säger att den som hamnar i konflikt i första hand ska utnyttja rättshjälpsdelen i sin hemförsäkring. Detta innebär bl.a. att självrisken i försäkringen avgör storleken på den ekonomiska risk (insats) den enskilde måste kalkylera med inför en eventuell rättstvist.

En konsekvens av begränsningen av rätten till rättshjälp är att en person som förlorar en tvist i tingsrätten tvingas ta en orimligt stor risk vid ett överklagande.

Fel! Okänt namn på

Samtidigt innebär nuvarande regler att en motpart som har större ekonomiska resurser rent taktiskt kan tvinga fram förlikning med en ekonomiskt svagare part genom att överklaga, eftersom den part som vunnit i tingsrätten annars tvingas ta en orimligt stor risk att förlora i högre instans, eftersom den som förlorar ett mål i en domstol måste betala sina egna rättshjälpskostnader (dvs. rådgivnings- och rättshjälpsavgift) och motpartens kostnader, även om vederbörande beviljats rättshjälp.

Utöver konsekvenserna av rättshjälpslagens utformning har de nuvarande ersättningsreglerna inneburit en allvarlig försämring av rekryteringen av jurister till advokatyret, och därmed också en väsentlig försämring för behövande att anlita kvalificerad juridisk hjälp inom rättshjälpens ram. Möjligheten för advokater att inom ramen för den nuvarande timkostnadsnormen anställa biträdande jurister är idag små, och medför att en växande andel av juristerna väljer andra karriärer än advokatyrets.

Långsiktigt innebär den försämrade rekryteringen till advokatyret risker för rättssäkerheten. Framför allt är det särskilt ekonomiskt utsatta som drabbas.

Jag anser att det finns skäl att göra en översyn av lagen om rättshjälp, inklusive normerna för ersättning till jurister/advokater som åtar sig den viktiga uppgiften att upprätthålla rättssäkerheten inom ramen för rättshjälp.

Stockholm den 27 september 2007

Lars Elinderson (m)